

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 308/2018-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti HOTEL PARTIZÁN, s. r. o., Bystrá 108, Tále, zastúpenej advokátkou Mgr. Ninou Hríbikovou, Kukučínova 20, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 126/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti HOTEL PARTIZÁN, s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti HOTEL PARTIZÁN, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 126/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že návrhom na vydanie platobného rozkazu podaným okresnému súdu 22. augusta 2016 sa sťažovateľka domáhala, aby okresný súd na základe doložených podkladov zaviazal dlžníka k úhrade dlžnej sumy vo výške 6 848,18 € spolu s príslušenstvom a aby sťažovateľke priznal náhradu trov súdneho konania, ako aj právneho zastúpenia. Podľa tvrdenia sťažovateľky *„odo dňa doručenia výzvy na úhradu súdneho poplatku zo strany OS Bratislava I. (3. októbra 2016, pozn.) nebol vo veci vykonaný žiaden úkon a to napriek niekoľkým urgenciám zo strany právneho zástupcu sťažovateľa...“*.

3. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že 14. septembra 2017 podala predsedovi okresného súdu kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá *„bola súdu zasielaná tak poštou ako i prostredníctvom e-mailu, avšak taktiež do dnešného dňa ostala bez odozvy.“*

4. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného konštatuje:

„Od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu ubehlo už 17 mesiacov, pričom jediným úkonom zo strany súdu bolo doručenie výzvy na úhradu súdneho poplatku.

Vydanie platobného rozkazu je vecou bežnou, nejedná sa o vec skutkovo či právne zložitú, pričom zo strany sťažovateľa došlo k naplneniu všetkých podmienok, od ktorých vydanie platobného rozkazu závisí.

Od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu z dôvodu nečinnosti súdu došlo aj k výraznej zmene na strane dlžníka, ktorý podľa informácií verejne dostupných na portáli www.finstat.sk dlží na odvodoch sociálnej poisťovni...

Aj vzhľadom na uvedené, v dôsledku nečinnosti okresného súdu sa významne znížila vymožitelnosť pohľadávky sťažovateľa, v tomto smere je vzhľadom na zadlženosť dlžníka nepravdepodobné, že by sťažovateľ niekedy v budúcnosti svoju pohľadávku dokázal vymôcť.“

5. Sťažovateľka, poukazujúc na celkovú neprimeranú dĺžku napadnutého konania a tiež na nečinnosť okresného súdu, sa domnieva, že bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

6. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I. v súdnom konaní vedenom pod sp. zn.: 25Cb/126/2016 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I. prikazuje v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 25Cb/126/2016 konať bez zbytočných prietáhov.

3. HOTELU PARTIZÁN, s.r.o. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I. povinný mu zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I. je povinný uhradiť HOTELU PARTIZÁN, s.r.o. trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu, Mgr. Niny Hribikovej, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

III.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

10. Účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vymedzil ústavný súd vo svojej skoršej judikatúre tak, že „účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu“ (II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesno-právnych inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať.

11. Je však prirodzené, a ústavný súd to už vo svojej judikatúre zdôraznil, že každé namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu a ústavný súd akcentuje tri základné kritériá v súvislosti s namietanými prietáhmi v konaní pred všeobecnými súdmi: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (porov. napr. I. ÚS 3/00 alebo I. ÚS 7/02). Medzi kritériá, na ktoré ústavný súd tiež prihliada pri svojom rozhodovaní, patrí aj predmet sporu v posudzovanom konaní a význam sporu pre sťažovateľa (porov. napr. II. ÚS 32/02 alebo I. ÚS 19/00). Napokon, ústavný súd taktiež prihliada v konkrétnom prípade na čas trvania

konania (porov. napr. I. ÚS 92/97), resp. na celkovú dĺžku konania (porov. napr. III. ÚS 123/02).

12. Ústavný súd však poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. III. ÚS 91/04 alebo II. ÚS 129/06) a že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. I. ÚS 46/01, III. ÚS 92/03 alebo I. ÚS 149/02, prípadne III. ÚS 372/09). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (rovnaké závery ústavný súd vyslovil taktiež napr. v III. ÚS 199/02 alebo I. ÚS 57/01).

13. Na základe záverov deklarovaných v predchádzajúcom bode ústavný súd napríklad v minulosti nepovažoval postup všeobecného súdu v sporovom konaní po uplynutí jedného roka od podania žaloby na tomto súde do podania sťažnosti ústavnému súdu za taký postup, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako prietahy v konaní takej intenzity, ktorá by zakladala porušenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri IV. ÚS 147/04). Z najnovšej judikatúry možno odkázať na uznesenie sp. zn. II. ÚS 715/2017, ktorým ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti sťažnosť na porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, keďže vyhodnotil dĺžku nečinnosti súdu od 11. marca 2015 do 22. septembra 2017 (do podania sťažnosti ústavnému súdu), t. j. 30 mesiacov, ako dĺžku, ktorá nesignalizuje porušenie označeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pričom uviedol: „Pri rozhodovaní ústavný súd vychádza aj z charakteru... konania... Skutočnosť, že v posudzovanej veci nedošlo dosiaľ k fakultatívnemu nariadeniu pojednávania, resp. k iným úkonom zistiteľným z pohľadu sťažovateľa, ešte sama osebe neznamená, že odvolací súd je vo veci úplne nečinný. Ústavný súd aj preto nevyhodnotil doterajšiu dĺžku odvolacieho konania od predloženia veci odvolaciemu súdu (11. marca 2015, pozn.) do podania tejto

sťažnosti (22. septembra 2017, pozn.) za nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K takémuto záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na krajským súdom oznámený predpokladaný termín rozhodnutia vo veci (december 2017, pozn.)... Po preskúmaní sťažnosti a postupu krajského súdu v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že doterajšia dĺžka napadnutého odvolacieho konania nesignalizuje nečinnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.“

14. Sťažovateľka doručila ústavnému súdu (ústavnú) sťažnosť 23. januára 2018 a v nej žiadala, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré (ku dňu podania sťažnosti, pozn.) trvá 17 mesiacov.

15. Zo zisťovania ústavného súdu a z predloženého spisu okresného súdu vyplýva, že zákonná sudkyňa nariadila pojednávanie na 6. december 2017, ktorého sa však ani žalobca, ani žalovaný nezúčastnili. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 23. február 2018, na ktorom už bol prítomný právny zástupca sťažovateľky (žalobcu). Okresný súd na ňom vyhlásil uznesenie č. k. 25 Cb 126/2016-51 z 23. februára 2018, ktorým pripustil zmenu petitu žaloby a odročil pojednávanie na neurčito vzhľadom na to, že je potrebné doručiť žalovanému uznesenie o zmene žaloby.

16. Aplikujúc popísané východiská na vec sťažovateľky, ústavný súd hodnotil z pohľadu potenciálnych prietáhov (resp. nečinnosti) obdobie konania pred okresným súdom od 22. augusta 2016 (začatie konania) do júna 2018 (čas rozhodovania o tejto sťažnosti), teda spolu obdobie 22 mesiacov. Ústavný súd nepokladá celé vymedzené obdobie za obdobie nečinnosti okresného súdu, keďže vo veci okresný súd vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku, nariadil dva termíny pojednávania a konal s cieľom vysporiadať sa s návrhom žalobcu na opravu petitu žaloby.

17. Zohľadniac (i) sťažovateľkou opísaný skutkový stav, (ii) charakter skutkového stavu, (iii) posudzované kritériá v konaní o sťažnosti pre namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, (iv) okresným súdom nevyhnutne vykonané úkony v predmetnom konaní a (v) ustálenú judikatúru ústavného súdu, ústavný súd konštatuje, že výslednú namietanú dĺžku konania pred okresným súdom (17, resp. 22 mesiacov) v predmetnom konaní nemožno posúdiť ako prietahy (resp. nečinnosť) takej intenzity, ktoré by zakladali porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

18. Ústavný súd na základe uvedených dôvodov sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľke obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti okresný súd v napadnutom konaní konal s neodôvodnenými prietahmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018